

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrivm Miracvlorvm Et Historiarvm Memorabilivm Lib. XII

Caesarius <Heisterbacensis>

Antverpiae, 1605

Vita domini VValteri de Birbach, cap. 39.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13177

de Birbach, cuius supra in diuersis locis memini, quæ non solum inferioris ordinis homines, sed & Reges, & Principes, nobilesque venerabantur, audientes beneficia a matre misericordie illi concessa. APOLLONIVS: Cuius fuerit professionis vir iste ex superioribus noui, sed quis fuerit, vel qualem duxerit vitam ante conuersionem, siue conuersus in ordine, scire defidero. CÆSARIUS: Quicquid de illius actibus memoria dignum noui, fida tibi pandam relatione.

CAPVT XXXIX.

*Vita
Walteri
de Bir-
bach.*

Igitur Walterus, de Birbach villa oriundus extitit, vir diues ac potens, & nobilis valde, confanguineus Henrici ducis Louanij. Qui cum esset militiae saeculari adhuc aetate florens deditus, & in ea strenuus satis atque nominatus, Dominam nostram sanctam Dei genitricem semperque virginem Mariam ab ipsa pueritia cepit inuocare, & ex intimo cordis affectu diligere, atque ieiuniis, eleemosynis, & missarum celebrationibus honorare: licet enim corpore deditus esset, ut dictum est, torneamentis; corde tamen totus erat in obsequio beatae Virginis. Tempore quodam, cum properaret ad quoddam torneamentum, milites habens in comitatu, venissetque ad ecclesiam quandam, illos ut missam audire vellent hortabatur; quod cum recusarent, moram tantam sibi periculosam esse praecedentes, illis recedentibus ipse mansit, missam de sancta Maria sibi cantari fecit, & obtulit, sicque socios infecutus est. Cui cum aliqui de torneamento occurrerent, & hoc ex responsione illorum cognouisset, subiunxit: Estne adhuc inceptum? Dicentibus illis, etiam, respondit, Quis fortius ibi agit? dominus Walterus, inquit, de Birbach, ipse in ore omnium est, omnibus praefertur, & ab omnibus laudatur: aliis vero occurrentibus, & similia dicentibus, stupens admirabatur, quidnam hoc portenderet. Actum est ineffabili pietate beatae Virginis, ut militem deuotum in obsequio suo tardantem, interim torneamento honoraret, eiusque absentiam mirabili quadam virtute suppleret. Veniens tamen ad locum, armauit se,

& intrauit, sed nihil magni illic egit. Ludo verò ex-
 plero, quidam ex militibus hospitium eius intraue-
 runt, & vt secum miriùs agere dignaretur deprecab-
 antur: quibus cùm diceret: *Qua* est causa petiti-
 onis vestre? Responderunt: Hodie cepistis nos, & ro-
 gamus vt bene nos tractetis: *V*Valtero negante, ac
 dicente, Ego vos non cepi: responderunt: In rei ve-
 ritate nos hodie dexteris vobis dedimus, nos signa ve-
 stra militaria ibi vidimus, nos vocem vestram ibi au-
 diuimus. Et cognouit statim hoc actum fuisse gratia
 beatæ virginis, quam honoraterat in missa. **A P O L-
 LO N I V S:** Cùm sit mortale peccatum, ire & exerce-
 re torneamenta, quomodo beatæ Virgini placere po-
 tuerunt oratio & oblatio *V*Valteri? **CÆSARIUS:** Duo
 ibi committuntur peccata mortalia, superbia scilicet
 & inobedientia: superbia, quia fit intuitu laudis hu-
 manæ: & inobedientia, quia fit contra prohibitio-
 nem ecclesiæ, vnde in torneamentis occisi extra cæ-
 miteria fidelium sepeliuntur. Cùm autem obsequium
 prædictæ missæ *V*Valtero potuisset esse meritorium
 vitæ æternæ, si factum fuisset in charitate, nunc
 transiit in mercèdem temporalem: opera enim bo-
 na, id est de genere bonorum, temporalibus remu-
 nerantur: Homo etiam per illa, vt quidam ex scri-
 pturis probant, habilem se reddit ad gratiam susci-
 piendam. Hoc verum esse, sequens probat exemplum.
 Cùm alio quodam tempore nundinas illas execra-
 biles quæreret, & inter multos stans missam audiret:
 sacerdos vt in canone calicem leuauit, crucem au-
 ream sub eius pedè conspexit, cui annexa fuit char-
 tula hæc continens verba: Crucem hanc defer ex
 parte mea, Mariæ scilicet matris **C H R I S T I**, a-
 mico meo *V*Valtero militi prope Birbach, quam cùm
 sacerdos legisset, post completionem missæ, pulpi-
 tum ascendit & clamauit: Est ne aliquis hic miles,
 qui vocerur *V*Valterus de Birbach? Respondentibus
 quibusdam, ecce iste est: Sacerdos eum seorsum duxit,
 crucem porrexit, & vbi illam inuenerit vel quis mise-
 rit intimauit, quam lætus suscipiens, in Hemmenro-
 de

de conuersus, eam Abbati resignauit. Postea Comitissa Hollandiæ, missis honestis nuntijs, eandem crucem sibi dari petiuit, & tali modo obtinuit: Cùm conuentus nuncijs respóderet, non possumus eam dare, nisi sit voluntas fratris Walteri, sperantes quòd non auerret, requisitus de hoc respondit: Ego nihil proprietatis habeo, penes Abbatem est: sicque dolentes illam miserunt. Cuius aurum tanti fulgoris est, ut omne aurum in eius palleseat comparatione: quam Comitissa inter reliquias suas reposuit, ea uti non audes. Considerans, Walterus adhuc in seculo positus, tanta circa se beata Dei genitricis beneficia, in tantum in illius amore accensus est, ut in quadam paupere ecclesia, in eius honore dedicata, conscio sacerdote, fene collo suo injecto, seruum glebæ se illi super altare offerret, soluens singulis annis censum de capite suo, qualem serui originarij soluere consueuerunt. Et quia propter honorem reginæ cœlestis se tam valde humiliavit, ipsa suum dilectum etiam glorificauit. Solitus erat in vigiliis omnium solennitatum beate Virginis ieiunare in pane & aqua, & saepe etiam in sextis feriis, ob reuerentiam sabbati: die quadam seruus ieiunanti vas paruulum fictile cum aqua obtulit, quam in eius manibus diuina virtus in vinum optimum conuertit: qui cùm gustasset aquam vinum factum, seruum secretè vocauit & arguit, dicens sibi vinum pro aqua ministratum: quod cùm ille negasset, asserens se hausisse aquam de sirula, vas recepit, & effudit, sicque aqua purissima impleta, ut securus esset, prægustauit, & obtulit; de quodum gustasset, sicut prius, vinum inuenit, & mox seruo iratus sic ait: Vt quid mihi illudis, en secundo vinum pro aqua afferendo? Ad quod verbum stupens seruus, cum iuramentis maximis negauit. Tunc primùm intelligens ex multa misericordia Dei genitricis hoc miraculum circa se gestum, eundem seruum adiurauit, ne illud vnquam alicui homini, quoad viueret, manifestaret: ex quo colligitur, quòd non cupidus erat inanis gloriæ. Seruus verò, tanti particeps

viceps miraculi, frater est Arnoldus, qui cum eo venit
 ad ordinem, vir sanctus, & multum ordinatus, & in
 monte Stromberg sepultus. Antequam moreretur,
 idem miraculum ad Dei gloriam publicauit, timens
 de thesauro occultato post mortem reddere rationē.
 Audiens sæpe dictus Walterus ordinem Cisterciē-
 sem beatæ Virgini dedicatum, omnia quæ sunt huius
 mundi, diuitias videlicet, honores, & amicos, ob illius
 amorem reliquit, & in Claustro, quod alio nomine
 Hemmenrode dicitur, cuius fama tunc temporis, sic-
 ut & hodie, clarissima fuit, habitum regularem susce-
 pit: in quo cœnobio quàm humiliter sit conuersus,
 quàm feruens fuerit & obediens, & in obsequio beatę
 Virginis deuotus, testes sunt omnes monachi eiusdē
 monasterij. Psalterium verò, hymnos, cantica, & alias
 de domina nostra orationes plurimas, in probatione
 didicerat, quæ omnia studiosissimè frequetauit: Mis-
 sã quotidianæ Domine nostræ semper interesse
 voluit, quicquid penè loquebatur, ædificatorium
 fuit. Quia non solùm verbis & aspectu, imò e-
 tiam odore famæ eius multi ædificabantur, magister
 hospitem creatus est. Tempore quodam ductus est
 ad monasterium spe curationis quidam obsessus, & in
 hospitio receptus: erat enim rusticus diues satis ac
 notus, qui cum nullo remedio posset sanari, non
 reliquis Sanctorum, non orationibus monacho-
 rum, sæpe dictus Walterus autoritate officij fre-
 quenter eum visitans, orationes & rhithmos, quos
 habebat de Domina nostra conscriptos, super caput
 hominis legit, sacras picturas ostendit, per quæ om-
 nia dæmonem vt exiret adiurauit. Die quadam cum
 psalterium super obsessi caput posuisset, obsidens
 clamans & furens, in tantum hominem, à quo exi-
 re cogebatur, turbauit & allisit, vt cadens in ter-
 ram mortuus diceretur: post horam ad se reuersus,
 surrexit, à diabolo se liberatum clamitans: Conuersus
 verò, qui curationi huic interfuit, & rusticum furen-
 tē seruauit, ista mihi recitauit. Vadēs ille sanus in do-
 mum suam, post aliquantulū temporis rediit, gratias
 agens

agens beatæ Virgini, eiusque seruo suo curatori, hoc
 verbum audiente conuentu adjiciens: Si nihil esset
 plus reliquiarum in monasterio isto præter hunc san-
 ctum virum, cuius meritis curatus sum, toti loco suf-
 ficere deberet. APOLLONIVS: Magna sunt quæ dicis.
 CÆSARIVS: Nō salūm dæmones, sed & bruta anima-
 lia illius sanctitati obediebant. Erat monasterio po-
 ledrus pulcherrimus, & tanti valoris, vt tam episco-
 pus Treuerensis, quam Dux Lotharingiæ quadragin-
 ta, vt puto, marcas argenti offerret pro illo: Species
 enim optimi dextrarij in eodem erat poledro. Timēs
 conuentus alterum offendere si vni venderetur, per
 dominum Walterum, duobus adhibitis Conuersis,
 eundem equum comiti Hollandiæ gratis transmitit.
 Venientibus eis in quendam saltum, poledrus equa-
 ritiam, id est gregem equarum, de longè pascere con-
 spexit, qui statim hinniens atque lasciuens, ex ducē-
 tium manibus se excussit, & cursu velocissimo ad
 quaritiam properauit: quem cū Conuersi insequerentur,
 equaritia fugiente, magis poledrus ab eis
 longabatur: quibus frustrato labore reuersis, ait Wal-
 terus: Procedamus, equus iste perditus est, nisi S. Maria
 illum nobis reducat: vix ad duo miliaria processerant,
 & ecce poledrus velociter recurrens, qui nondum sa-
 tis domitus fuit, velut ouis mansueta ductorum suo-
 rum manibus colla subiecit. Quia notus erat nobi-
 libus terræ, & ab eis, tum propter sanguinis nobilita-
 tem, tum propter vitæ sanctitatem venerabatur, sæpe
 pro monasterij necessitatibus, contra voluntatem
 suam, emittebatur. Tempore quodam descendens cū
 naue domus, qui vinū portabat, cū in Zelandiā ve-
 nisset: orta tepeestas maxima omnes terruit, & naue
 inclinavit. Accessit periculū periculo: prædones ad
 eos remigātes, nauim depreḡdari conati sūt: & ecce,
 iusto Dei iudicio, duo vasa, vi ventorū eiecta, nauicu-
 lā subuerterūt, ipsosq; prædones in profundū dimerse-
 rūt. Acta sūt hæc in vigilia sancti Nicolai post mediā
 noctē: singuli vitę suę timētes, Deo supplicabāt, ipse
 verò vir beatus de grugustio nauis egredies, seruo suo
 deor-

sum ducto, cōfessionem fecit, & intrauit: deinde imagine sanctæ Dei genitricis eburnea, quam semper penes se habebat, coram se posita, ante illam se prostravit, & orauit, atque in illa oratione leuiter obdormiuit. Statimque visum est ei, quod Dominum Arnoldū in Claustro, virum sanctum & probatæ vitæ, tempore psalmodiæ citharizare audiret, sicque ex ipsa dulcedine vocis expergefactus est: erat enim tempus matutarum. Intelligens protinus quod vir justus eadem hora pro ipsis oraret, lætus exiuit, omnesque cōsolans his verbis ait: Nolite timere, nullum nobis periculum nocere poterit, dominum Arnoldum de sancto Seuerino monachum nostrum audiui citharizantem. Mox virtute diuina, & meritis beatæ Virginis, quam inuocauerat, & iam dicti Arnoldi, tēpestas sedata est. Hæc cum relata fuissent domino Hermanno Priori, nunc Abbati loci sanctæ Marię, statim dominum Arnoldū, horum prorsus inscium, vocauit, & quid in nocte sancti Nicolai infra matutinas cogitauerit, vel quid ibi egerit, interrogauit. Cui ille respondit: Credite mihi ego citharizauit ibi. Quali modo, inquit? Et ille: Quando non possum habere deuotionem, sub cuculla digitos, ad similitudinem citharizantis moueo, & chordas cordis tango, sicque mētis torporem ad deuotionem excito. Et miratus est Prior nimis, audiens hæc. Quia vir literatus est, puto exemplo Elisæi hoc eum

4. Reg. 3.

facere, in quo ad vocem psalterij excitatus est spiritus prophetiæ. Vt enim taceam de fratribus, tantæ fuit compassionis circa pauperes, vt in viam directus, petentes præueniret, ex nummis sibi ad expensas datis illis porrigens. Cum die quadam scholaris nudipes illi occurreret, & frigus esset, stare eum fecit, & descendit, calceosque extractos illi tribuit, & nouis, quos in sacco habebat, reinduris, equum ascendit & abiit. Hęc me præsentem facta sunt. Discordantes concordabat, inobedientes exorabat, iracundos & impatientes ad cor sepius reuocauit, tentatos exemplis plurimis, que semper ad manum habebat, alleuiauit. Hinc est quod tempore quodam, cum de quodam verbo conferrem

Ee

cum

cum illo, in partem me traxit, & ait: Et ego magnas carnis meae patior tentationes: ut alijs posset mederi, proprias infirmitates illis non erubuit confiteri. Requisitus die quadam a praedicto Priore, sicut ipse mihi retulit, quid in mensa cogitaret, eo quod non intelligeret lectionem, respondit: Ego habeo ibi lectionem meam; quando manducare incipio, retracto mente, qualiter pro me Dei filius sit ab Angelo nunciatus, & in utero virginis de Spiritu sancto conceptus, sicque primum folium verto: deinde cogito, quomodo Angelis concinentibus sit natus, & pannis vilibus involutus, in praesepe reclinatus; & ecce perlectum est folium secundum: In hunc modum transeuro circumcisionem, aduentum Magorum, oblationem eius in templo, baptismum, ieiunium, passionem & resurrectionem, ascensionem, & Sancti Spiritus aduentum, extremumque iudicium: talis est lectio mea quotidiana, cuius finis, finis est prandij. Quod in tali libro comedens legeret, testabantur lacrymae, quas in mensa fudit; plus enim delectabatur in sanctis meditationibus, quam in genu flexionibus, per quas spiritus contemplantis impeditur. Non multas, ut dixi in oratione venias petiuit, sed stans, vel supra genua jacens, erecto vultu caelos respicere consuevit. Antequam Deus eum vocaret de hoc mundo, cuidam monacho mirifica quadam visio relata est de illo. Existente eo Wilre, quae domus est ordinis Cisterciensis, cum Abbate suo domino Eustachio, cum dies esset dominica, totum conventum idem Abbas post coenam convocari fecit: quod cum factum fuisset, & ipse diceret: Suntne fratres nostri hic omnes? responsum est ei: Omnes domine, exceptis duobus iuuenibus, qui de Francia hospites huc missi sunt, qui studiosi sunt valde circa silentium, maxime diebus, quibus communicant. Secundum vero ex parte eius vocati, cum venissent, & eis Abbas moram improperaret, humiliter se excusantes, confederunt. Sequenti die conuictus a labore rediens, & ante portam, facto primo signo nonae, secundum expectans, senior ex eis cum stans super fossorium suum se reclinarer, &

nonam

nonam de Domina nostra diceret, sic stando leuiter obdormiuit; Et ecce ipsam Dei genitricem, diuersorū ordinum personis stipatam, in mira claritate inter se & portam transire cōspexit: a qua cū minimè, quasi ignotus, respiceretur, neque vocaretur, tristis ait intra se: Hei mihi misero, quare me non vocat? Quæ cū paululum processisset, miserta illius, monachum familiaris sibi adhærentem remisit, dicēs; Voca monachum illū: quem cū reuersus vocaret, & diceret: Veni Domina nostra vocat te, præ gaudio expergefactus est, intrans, & dominum Walterum considerans, dicebat intra se: Simillimus est monachus iste monacho, per quē hodie Domina nostra in somnis vocauit me, nisi quod cuculla illius grisea, huius autem alba est, & recitauit visionem socio suo. Sequenti die, cū dominus Abbas & Walterus essent recessuri, & ab eis prædicti iuuenes ad portam vocati, Walterusque in sua grisea cuculla stare, alba, quæ sibi fuerat accommodata, deposita, ait monach^o socio: Reuera, iste est monachus qui vocauit me, vestem cognosco, de persona non dubito. Post dies paucos idem VValterus cœpit infirmari, qui fide & charitate plenus, confessus atque contritus, beata Dei genitrice se vocante, de tenebris transiuit ad lucem, de fide ad speciem, de labore ad requiem, de merito ad præmium, de mundo ad patriam. Ad quam nos perducatur Dei filius Dominus noster IESVS CHRISTVS ex Maria Virgine natus, qui est via in exemplo, veritas in promissio, vita in præmio, Amen. Monachus verò Vilariensis & ipse vocatus, sicut fuerat ei præostensum, interpositis paucis diebus migravit ad Dominum. Hæc mihi relata sunt a prædicto Abbate Eustachio. Vt autem ostenderet Dominus, quanti apud ipsum esset meriti matris suæ dilectus, signis post mortem ipsum glorificauit. Eodem tempore VVinemarum de Aldendorp, miles diues & honestus, lecto totus paralyticus decubuit, audiens hominem Dei vnice sibi dilectum ad Dominum migrasse, mox nuntium ad Claustrum misit, per quē sibi defuncti coturnos transmitti supplicauit; missi sunt

ei noui, & mox remissi, eo quòd intellexisset eos de-
mini Walteri non fuisse. Mox per eundem nuntium
boti viri Dei satis veteres mittuntur, quos infirmus
cum fide ac deuotione suscipiens, statim vt manus
præmortuas imposuit, beneficium ex eis sensit; simile
actum est in pedibus; ab illa enim hora cœpit manus
leuare, & pedes erigere; & totius corporis vires, sensim
tamen, recipere. Eadem verò calceameta, ob amorem
beati viri, & concessum sibi per illa beneficium, in tā-
tum venerabatur, vt in castro suo capellā ædificaret,
atque eosdem coturnos eius altari ligneo, Abbate no-
stro præsentem includeret. Alius quidem miles pericu-
losum habens apostema in pectore, audiens per præ-
dictos calceos tantam in Winemaro virtutem factam,
vnum sibi transmitti petiuit, per quem, mox vt vlcera
locum tetigit, plenè conualuit. APOLLONIVS: Satis
mihi iam fateor probatum, quòd beata Maria dilige-
tes se diligit & honoret. CAESARIUS: Non solùm suos
dilectores ac dilectos ad vitam dirigit æternam, imò
frequenter illos etiam ad honores prouehit tempo-
rales.

CAPVT XL.

*B. Virgo
sape etiā
ad hono-
res tem-
porales
cultores
suos pro-
mouet.*

Post mortem Abbatis nostri Geuardi, huius præ-
decessoris, qui hodie abbatizat, fuit apud nos sa-
cerdos quidam ætatis decrepitæ Sifridus nomi-
ne, spiritum aliquando, vt nobis videbatur, habens
prophetiæ: hic multis diebus ante celebrationem ele-
ctionis, quibusdam secretè prædixerat, quòd dominus
Henricus, tunc Prior, Abbas esset futurus, & in eccle-
sia Treuerensi in Abbatem consecrandus. Requisitus
vnde hoc sciret, respondit: Dominam nostram vidi
ante presbyterium eiusdem ecclesiæ, videlicet beati
Petri, virgam ei porrigere pastorem. Modum tamen
visionis, nemini dicere voluit. Quid plura? Tam con-
corditer in Abbatem electus est, vt Visitator mirare-
tur, dicens tam vnanimem electionem non posse esse
nisi a Deo; & quia tunc temporis ordines Colonie fie-
ri non poterant, propter captiuitatem Episcopi Bru-
nonis, licentiatum est ei a Prioribus, ordinationem
suam